

Javni poziv za poticanje audiovizualnih djelatnosti i stvaralaštva – kategorija proizvodnje eksperimentalnog filma u 2024. godini – 1. rok, 14.3.2024.

Obrazloženje umjetničke savjetnice za eksperimentalni film - rok 14. ožujka 2024.

Sunčica Fradelić, umjetnička savjetnica za eksperimentalni film

Na prvi rok Javnog poziva za poticanje proizvodnje audiovizualnih djela u kategoriji eksperimentalnog filma u 2024. godini pristiglo je ukupno petnaest prijava. Dvije prijave nisu zadovoljile formalne uvjete i nisu ušle u razmatranje. Od trinaest projekata koji su se razmatrali, četiri su prethodno prijavljivana na javni poziv u kategoriji eksperimentalnog filma.

Zastupljene su raznolike teme, od kojih se ističe tematiziranje nasilja – društvena represija, norme i običaji, preispitivanje društvenih pozicija i uloga, klimatske promjene, odnos čovjeka prema prirodi, egzistencijalne teme, distopične vizure, autorefleksivnost i formalistički eksperimenti.

Pri odlučivanju sam se vodila jasnoćom prijavnice, dobro predočenom i uvjerljivom redateljskom koncepcijom, kvalitetom pripreme projekta, elaboriranom metodologijom, razinom promišljenosti i vrstom eksperimentiranja s medijem, sposobnošću povezivanja forme i sadržaja u filmsku cjelinu, utemeljenošću priloženih referenci spram relevantnih elemenata projekta, izvedivošću projekta – operativnog plana i procjenom troškovnika, te procjenom relevantnosti samog projekta u kontekstu suvremene audiovizualne produkcije.

Za sufinanciranje su predložena i odobrena četiri filma. Riječ je o projektima: „Zatvaranje / Closing Time“ Sare Jurinčić (Restart) u iznosu 37.000 eura, „Kukumar“ Maje Čule (queerANarchive) u iznosu od 35.000 eura, „Exterminata“ Vladislava Kneževića (Filmska udruga Šuma) u iznosu od 31.000 eura i film „Brijestovi prokletnici“ Dina Topolnjaka (Mura Mura) u iznosu od 30.000 eura
Ukupan iznos: 133.000,00 eura

Projektni prijedlog za eksperimentalno-dokumentarni film *Zatvaranje* Sare Jurinčić zaokružen je i dobro promišljen: od koncepta, vizualnog pristupa do planirane realizacije, jednostavno i jasno predstavljene su sve faze rada. Mjesto radnje je između Zagreba i Kopenhagena za vrijeme zatvaranja uličnih trgovina. Autorica polazi od vlastitog iskustva selidbe iz Hrvatske u Dansku i prenosi osjećaj otuđenosti koji postaje polazišna točka odabranih slika i njihovog vizualnog tretmana. Prikazujući ljude u trenucima kad napuštaju radna mjesta i odlaze u privatnost svojih života, osvjetljava međuprostor bivanja, egzistencijalno stanje protagonista, melankoliju i nelagodu. Autorica obraća pažnju na one manje vidljive, ali sveprisutne posljedice društvenih promjena, globalizacije i migracija, prepoznaje ih u svakodnevnim situacijama, a zatim vješto, suptilno i suosjećajno odabire vrijeme, mjesto i filmske postupke koji ih čine očitima. Za način snimanja i tehniku uz snimke kamerom, predlaže kombinaciju stop animacije, kolažiranja i pretapanja slike, dok zvukom nastoji podcrtati ili dekonstruirati sliku i narativ, istražujući i sam medij. Iza autorice stoji snažan autorski tim pažljivo odabranih suradnika.

Projekt Maje Čule naziva *Kukumar* predlaže filmski esej čiji se polazišni motiv, morski krastavac, interpretira u kontekstu ekoloških promjena i queer kulture duhovito i angažirano. Autorica se igra s nekoliko narativnih linija kroz koje provlači ove teme i isprepliće ih stvarajući pomaknute interpretacije i rješenja za društvene i ekološke probleme. Morski krastavac doslovno i simbolički postaje ključ za čitanje vlastite seksualnosti i strahova, lokalnih društvenih konvencija, istovremeno otkrivajući autoričinu fascinaciju prirodom, ponašanjem trpova i njihovim značenjem u drugim kulturama. Struktura filma oslanja se na pet narativnih linija, a interdisciplinarni proces u koji su uključeni i drugi znanstvenici i umjetnici, želi doći do finalne filmske forme spekulativno. Projekt obiluje inovativnim i interesantnim metodama, svjež je i uvjerljiv, a filmski postupci su pregledni i organizirani. Predložena materija se može zamisliti i kao zanimljiv multimedijalni rad.

Vladimir Knežević projektom *Exterminata* uspostavlja fantastični distopijski svijet koji se dekonstruira, ispražnjava i ispire od svega prepoznatljivog pod utjecajem nepoznatog entiteta. Autor uvjerljivo prenosi svoje namjere i jasno komunicira sadržaj filma vješto opisujući scene uz dobro elaborirane vizualne reference, a putem klasičnih žanrovskih križanja SF-a i horora suptilno aludira i na postojeće prijetnje – ubrzani razvoj tehnologije, kontrole i njenog utjecaja na suvremeno društvo. Radi se o zrelom autoru, prepoznatljivog rukopisa, s jasnom vizijom i idejom, a prepoznaje se i iskustvo u pripremi i realizaciji projektnih prijedloga. Autor navodi da mu je u samom fokusu interesa istraživačka pozicija u odnosu na različite načine generiranja slike. Navodi animacijske tehnike i metode, kombiniranje analognih i digitalnih medija, odnosno elemenata 2D i 3D animacije i generiranje slika pomoću umjetne inteligencije.

Snimljeni kadrovi, fotografije i materijali te rad s tekstualnim uputstvima umjetnoj inteligenciji koristi se kao jedan od alata u artikulaciji filma, s tendencijom da se izbjegnu često predvidive vizualizacije, već se metoda zasniva na generiranju neočekivanih rezultata, traženju „pogreške“ koja postaje jedan od ključnih elemenata filma.

Dino Topolnjak debitant je u kategoriji eksperimentalnog filma. Polazišna točka za njegov projekt *Brijestovi prokletnici* su snovi, riznica slika i događaja čiji se kauzalitet zasniva na imaginaciji izvan zakona realiteta. Radnja filma smještena je na otoke Vis, Hvar, Cres, odnosno napuštene otočke lokacije koje se uz scenografske intervencije transformiraju u kulise za nadrealne prizore. Tretman slike izrazito je stiliziran i evocira *neonoirovsku* estetiku, s referencama na crno-bijele filmove mračnog mediteranskog ugođaja, Mimice, Martinca ili Zafranovića, u novije vrijeme Šovagovića (*Visoka modna napetost*). Radnja filma prati Rozu, lik žene koji se u seriji začudnih situacija iz mlade djevojke preobraća u staricu. Kostimi, šminka, rekviziti i koreografija su brižljivo planirani, a zvuk u filmu doprinosi njegovoj eklektičnosti, stvaranju dramaturške napetosti i komuniciranju čitavog raspona emotivnih stanja. Iako se bavi univerzalnom temom, strahom od prolaznosti, protokom vremena, film obraća pažnju i na izoliranost otočkih zajednica u suvremenom društvu. Iza projekta stoji zanimljiv autorski tim.